

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 87 (6246)

08.10.1991.

Mazumtirdzniecības cena 20 kapeikas

ZIŅAS

Sagādnieku, celtnieku un pāri palikušajā laikā — arī mācību darbā nogurušos skolu direktorus skolotāju dienas priekšvakarā aicināja kopā rajona izglītības nodaļa. Skolu vadītāji pavadīja dienu kopīgā atpūtā pie Eikša ezera ūdensslēpošanas bāzē. Bet iepriekš iecerētais visu rajona skolotāju kopīgais pasākums Preiļos tika atcelts, jo nepieteicās ierastiesgrībētāji no lauku skolām. Pārlietu iesīkstējuši vai pārlietu noguruši?

Niedru deviņgadīgās skolas kolektīvs uz jauno skolas ēku nepārcēlās arī 1.oktobrī, kā tas bija agrāk paredzēts. Kad būs jurģi, to nezina neviens, jo no celtniekiem tagad pa retam kāds parādotes objektā.

Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputāta Andra Puzo vadītājā Aglonas internātskolā šinī mācību gadā vecākajās — gimnāzijas — klasēs vēsturi un filozofiju māca cits Augstākās Padomes deputāts — vēsturnieks Antons Seiksts no Rēzeknes.

Trešdien, 2.oktobrī, ap pusdienlaiku Preiļos atgriezās mūsu „francūži” — rajona skolotāju koris „Latgale”. Koncertturneja esot izdevusies, Francija bijusi lieliska, bet francūži — viesmīlīgi.

Pateicoties LTF Preiļu nodaļas valdes intensīvajiem meklējumiem, beidzot atrasts priekšnieks rajona zemesmācītājam. Šo amatu apņēmis pilnīt Bolešlavs Kivlenieks. Lai Kivlenieka kunga kandidatūru apstiprinātu republikas Zemessardzes štābā, par to, ka viņš ir Latvijas Republikai un tās valdībai uzticams cilvēks, galvojuši gan LTF vietējās nodaļas, gan rajona pašvaldības pārstāvji.

Patērētāju kooperācija izstrādā jaunus statūtus, pamatojoties uz Latvijas valsts likumu par kooperatīvajām (kopdarbības) sabiedrībām un ņemot vērā paraugstatūtus. Paredzams, ka jauno statūtu izstrādāšanā un apspriešanā aktīvi piedalīsies pašu biedru pilnvarotie. Tad, acimredzot, iedzīvotāji viņiem vairs neuzdrīkstēsies pārņemt, ka pilnvarotie sanāk kopā vienreiz gadā, un arī tad tāpēc, lai iegādātos deficītus.

Šomēnes rajona saimniecības, zemnieki, individuālie piegādātāji valstij nodos 1760 tonnas liellopu, aitu un putnu gaļas. Paredzamā sastrēguma, kuru centās izveidot lopu audzētāji, gaidot cenu paaugstinājumu, nebūs, jo lielu daļu no piegādātajiem lopiem pārstrādās arī Jēkabpils gaļas kombināts.

Daja rajona iedzīvotāju šomēnes teju dzers bez cukura, jo iepriekšējā mēnesī izlietoja divas normas. Iedzīvotāji ir neapmierināti, jo iepriekš netikuši brīdināti, ka septembrī viņi pirka un apēda divu mēnešu normu. Iedzīvotāju „izlūkdienests” pat apgalvo, ka rajonā cukura rezerves esot, tikai neviens negribot uzņemties atbildību par to, lai oktobrim noteiktu vismaz minimālo — viena kilograma — normu.

Pie kaimiņiem

Uz Poliju vairs nebrauks

Republikas sabiedrību satrauc mūsu iedzīvotāju, tajā skaitā amatpersonu, pārāk bieži braucieni uz Poliju, kuriem lielākoties ir komerciāls raksturs, pie tam — personiskās interesēs. Šo jautājumu sākuši risināt Krāslavas deputāti. Rajona padomes sesijā pieņemts lēmums, kas ierobežo amatpersonu un dažādu speciālistu izbraukumus uz Poliju, Čehoslovākiju un Rumāniju darba laikā, izņemot dienesta komandējumus.

Kas ielies, tam — sods

Daugavpili likvidēts valsts monopols uz spirtoto dzērienu realizāciju. Pirmo licenci par 500 rubļiem alkoholisko dzērienu pārdošanai kafējnīcā „Laisma” pilsētas valde izsniegusi sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Aluts”. Atļauju atvērt degvīna un alus bārus lūguši izsniegt vēl vairāki cilvēki. Pirms 1940.gada Daugavpili bijušas daudzas privātas tirgotavas. Privātās kafējnīcas īpašniekiem vajadzējis stingri sekot klienta stāvoklim. Ja tas piedzērs, tad sodu — līdz 500 latiem — policists uzlika tam, kas bija ielējis degvīnu. Šo tradīciju pilsētas valde domā atjaunot.

Alus būs mazāk

Daugavpils rūpnīca „Latgales alus”, kura savu produkciju piegādā arī Preiļu rajonam, pārgājusi uz darbu vienā maiņā. Līdz ar to samazinājusies alus ražošanas lēmējs viens — izejvielu trūkums. Tās uzņēmumam jāieved no tālienes un jāpērk par augstām cenām. Cerot, ka stāvoklis tomēr uzlabosies, administrācija brīdinājusi kolektīvu, ka pagaidām tiks atbrīvoti tikai pensionāri un uz laiku pieņemtie darbinieki, bet pārējiem darbs uzņēmumā vēl būsot.

Uzmanību — aptauja!

KAS TRAUCĒ JŪSU ZEMNIEKA (PIEMĀJAS) SAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBU?

Vajadzīgo pasvītrot!

1.Vai Jūs apmierina pašlaik esošā kārtība:

1.1.apgādē ar celtniecības materiāliem	jā;	nē;
tehniku	jā;	nē;
rezerves daļām	jā;	nē;
saimniecisko inventāru	jā;	nē;
augu aizsardzības līdzekļiem	jā;	nē;
sēklu	jā;	nē;
teļiem un sivēniem	jā;	nē;
1.2.ražošanas apkalpošanā veterinārijā	jā;	nē;
lopkopības pārraudzībā	jā;	nē;
mākslīgajā apsēklošanā	jā;	nē;
agronomiskajā apkalpošanā	jā;	nē;
kombainu un citas tehnikas iznomāšanā un remontā	jā;nē;	
graudu kaltēšanā un malšanā	jā;	nē;
piena savākšanā	jā;	nē;
lopu realizācijā	jā;	nē;
dārzeņu, augļu, kartupeļu realizācijā	jā;	nē;

2.Vai Jūs uzskatāt, ka atjaunotās pagasta lauksaimniecības biedrības varētu uzņemties 1.punktā minēto jautājumu kārtošanu?

jā; nē;

3.Vai nepieciešams vietējos pārstrādes uzņēmumus (pienošanas u.c.) nodot ražotāju rīcībā?

jā; nē;

4.Kādi Jums ir citi priekšlikumi?

jā; nē;

Paldies par atsaucību!

Jūsu aptaujā izteiktās domas par ražotāju pašpārvaldes nepieciešamību laukos tiks apkopotas un priekšlikumi iesniegti izskatīšanai Valdbībā.

Lūdzu izgrieziēt un atsūtīt: Preiļi, Raiņa bulvārī 19, LLS rajona biedrībai līdz šī gada 20.oktobrim.

Savs īpašs skaistums

Katram Latvijas nostūrī esot savs īpašs skaistums un sava krāsa, ko vajagot uzvert, lai šeit gleznotais atšķirtos no citur redzēlā — apmēram tā par saviem Vārkavas pusē zīmētajiem akvareļiem izteicās Astrīda Spūle.

Netipiskā Astrīda. Pirmkārt, kur mūsu pusē jūs sastapsiet par kop-saimniecības līdzekļiem mācītu mākslinieku? Otrkārt, diplomēts mākslinieks noformētājs, par noteicošo savā dzīvē izvēloties akvareļmākslu, mājās mierīgi audzina savu jauno atvasi — Raivi. Treškārt, Astrīda ir laimīgs cilvēks Ceturtkārt... Padomājiet paši, vai mūsu nesenās padomijas laikā mēs vispār varējām iedomāties brīvu cilvēku, kas, profesionāli orientējas mākslā, var mierīgi audzināt savu bērnu lauku klusumā? Un tā joprojām...

Bet Astrīdas ainavās (viņas akvareļi līdzās Voldemāra Kokorēviča modelētajiem Preiļiem vēl skatāmi Vārkavas kultūras namā) jo spilgti parādās Vārkavas pusē raksturīgais.

— Ikdieniskais šeit atklājas neparastā skaistumā, jo to apgāro patiesas un dziļas jūtas, kas izteiktas skatītājiem tuvos reālistiskos mākslas tēlos, kur it visu var atpazīt un pēc tam — jau mājās — vēl domāt: vai ītešam mēs dzīvojam tik krāšņā pusē? — ciema bibliotēkās Marijas Spūles domas.

Bet izstādes organizētāja, kultūras nama direktore Anija Aboliņa vēl nejutās pilnīgi apmierināta, sak, jo daudzai mākslinieces akvareļi vēl nav skatāmi, jo pietrūkst rāmju... Kur vēl citviet jūs radīsiet tādu mākslas pārpilnību. Uzmanību: sekojiet Vārkavas paraugam. Māciet savus māksliniekus, muzikantus un citus kultūrai piederošus cilvēkus. Varbūt tieši viņu paveiktais atstās pēdas vēsturē, bet ne sarāzotais piens un gaļas daudzums.

Astrīda, ka lielākais vairums mūsu rajona mākslinieku, izglītību iegūva Rēzeknes mākslas skolā. Un, protams, arī viņa pakļāvās metra Undas personībai. Šķiet, neviens Rēzeknes skolā beigušais nav izbēdzis viņa ietekmei. Tā vai citādi viņi visi ir saindēti ar akvareļtehniku. Ja metra akvareļi pārlecina tieši ar savu saturu un formas skaidrību, ar sirsnīgo un patieso dabas attēlojumu, ar savu tautiskumu, tad jaunajiem šeit ir atrastās rokas. Tu vari būt gan „vecmodīgs”, gan „avangardisks”.

Astrīdas ekspozīcijā ir rūpīgi krāsni un ritmi salikums. Viņa ir izteikta lirīke. Mākslinieces būtu raksturo dzija saikne ar mūsu tautas mākslai tipisko krāsu izjūtu. Vārkavas ainavas dažādās gadskārtās paliek Astrīdas Spūles akvareļos. Mākslinieces izjūtu apdviesmojas. Paliekošas.

Par pirmo personālizstādī Astrīdai Spūlei pateicas
Voldemārs Romanovskis
un fotokorespondents Jānis Silickis

Jau atvasara, bet zemnieku saimniecībās — „siena laiks“

Atvasara saimnieko arī jaunā zemieka Mariana Urča tīrumos. Druvās izaudzētais, izņemot biešu tīrumus, novākts. Būtu nepareizi sacīt, ka jaunsaimnieks ar ražu ir ļoti apmierināts. Nepadevās kartupeļi, samērā viduvējas ir graudaugu ražas. Pelņa gaidāma tikai no aitam, sivēniem, nobarojamā bulliņa un pārdotā piena.

Šīs vasaras un atvasaras sāpju bērnis Mariana Urča sētā ir dzīvojamās mājas celtniecība. Jo pavasarī vecajai tēva celtajai mājai piemētās ugunsnelaime. Māja jāatjauno. Līdz spēru celšanai jau tiks, bet tuvākajā laikā, domājams, arī jumts būs liekam.

— Vai Marians domā paplašināt lopu skaitu un nodarboties ar šo mūsu pusē pagaidām visienesīgāko nozari — lopkopību? — jautāju viņam.

Jā gan. No aitu audzēšanas viņš nemaz nedomājot atteikties, jo gan vilna, gan gaļa kļūstot arvien dārgāka. Perspektīvā gan viņš sola pievērsties dārzenkopībai. Konkrēti — kāpostu, burkānu, varbūt, arī citu dārzenauzdevībai. Viņš uzskata, ka Latgales pusē ne visai populārā lauksaimniecības nozare — dārzenkopība — varētu dot pat lielāku pelņu. Lūk, tāpēc arī nākamā būve (pēc dzīvojamās mājas pabeigšanas) būs pagrabs; pēc tam — tehnikas stāvieta. Paplašinās arī kūti. Kaut gan tik pamatīgu būvi, kāda ir mantojumā no vecākiem (celta no akmens), neuzbūvēt. Nav meistaru, kas prastu akmeņus sašķelt un ierādīt šo amatu

jaunsaimniekiem. Tāpēc nesēn būvētais šķūnis no tā dēvētajiem gāzbetona blokiem līdzās sentēvu darinājumam izskatās kā pabērns. Bet visiem jau tā. Labi vēl, ka tos pašus blokus izdevās sarūpēt gan mājai, gan saimniecības ēkai.

Vēl par tēva mājām. Mērnieku laikā ienesuši nemieru arī Urču jaunsaimniecībā. Uz viņiem ierādīto zemi tagad mantojuma tiesības pieteicis arī tēvabrālis. Bet... gan jau viss atrisināsies, jo mūsu novadā zemes pieteik, un, droši vien, vēl labu laiku pietiks visiem, kas grib to apstrādāt. Tikai radu radiem nevajadzētu naidoties, vienam uz otru jaunu prātu turēt. Mantojuma daļu, kas katram pienākas kompensācijas veidā, vai citu zemes gabalu saņem katrs, kas uz to tiesīgs.

Marians uzsācis tīrumu aršanu, zemes lobišanu. Vārdu sakot, staidzas, lai labākajos agrotehnikajos termiņos sagatavotu augsni nākamajai ražai.

Nelielajā siltumnīcā vēl sārtojās tomāti un aug zemeses. Šopavas ar pirmās saldās ogas ēdusi jau aprīli. Atliek cerēt, ka viens no jaunākajiem jaunsaimniekiem jau tuvākajos gados audzēs agrīnos dārzenus, ogas ne tika savam, bet arī pilsētnieku galdam. Jo līdz tūgum un veikalam, kur šādu produkciju realizēt, no mājām var ar roku aizsniegt.

Aina Iljina

Vēlreiz par mezglu šķetināšanu

Turpinās šķēpu laušana par izgāztuves celtniecību Rušonas pagasta Pizānu sādžā. Redakcija jau uzsvēra savu pozīciju — mēs nevaram izlemt šo jautājumu un tas nav arī mūsu kompetencē. Turklāt avīze nav tā vieta, kur apmainīties ar atbildēm starp tiem, kas ir pret izgāztuves celtniecību Pizānos, un tiem, kuri iestājas par šādu būvniecību. Tomēr, ņemot vērā, ka liela nozīme ir arī Vides aizsardzības komitejas viedoklim, šodien dodam vārdu tās pārstāvim.

Preiļu pilsētas valde ir nabadzīga, lai ierīkotu tehnoloģiski tīrāku atkritumu utilizēšanas ietasi par izgāztuvi, tāpēc nabags dara kā var. No pieredzes zinu, ka katrā tāda izgāztuve pārvēršas par „bumbu ar laika degli“. Pizānu sādžas iedzīvotāji uztraucas pilnīgi pamatoti.

Te plānojamās izgāztuves pamatplatība atrodas pārpurvotā teritorijā, kur līdz 2,5 metru biezo kūdras slāni paredzēts izņemt un tad arī piepildīt atbrīvoto pazeminājumu. Šīnī konkrētajā pazeminājumā purvs izolē nokrišņus no gruntsūdeņiem, jo ir ūdensnecaurlaidīga slānkopa. Pēc urbumiem projekta izstrādei tie ir ievērojami zemāk par plānojamo izgāztuvi. Citi ģeoloģiskie veidojumi ļauj secināt, ka ir pietiekama drošība, lai gruntsūdeņi netiktu piesārņoti. Lietusūdeņu noteci pa virszemi izslēdz betona aizsargrēni bīstamākajos posmos, tāpat arī papildus ierīcības darbi, celtnieku un pasūtītāju darba kvalitāte.

Atmosfēras gaisa piesārņošana ir reāla iespēja, jo atkritumi var pašizdegties vai tos kāds ļaunprātīgi aizdedzināt, pret ko jācinās izgāztuves eksploatācijas dienestam. Tāpat arī pret apkārtnes piegružošanu, jo ir arī tādi, kas nemaz neaizbrauc līdz izgāztuvei.

Lai izvairītos no neparedzētiem pārsteigumiem, izgāztuves apkaime Pizānu sādžā jāizdara papildus ģeoloģiskie urbumi, lai nelabvēlīgu analīžu un procesu gadījumā varētu savlaicīgi veikt pretpasākumu vai slēgt izgāztuvi. Pret gaisa piesārņotību un smakām palīdz cinīties tagadējās mežaudzes, derētu arī papildus apmežošana, lai

pilnībā nosegtu izgāztuvi, jo mēsļū čupas, ja tās redz katru dienu, nerada estētisku baudu.

Gribu piedāvāt dažas idejas. Rušonas pagastam (vai pat Pizānu sādžai) noslēgt savstarpēju līgumu uz laiku, lai būtu iespēja to pagarināt vai anulēt (tā Filipinās dara ar ASV kara bāzēm) — šāda izgāztuve atgādina ekoloģisku kara bāzi suverēnā Pizānu sādžā. Saskaņā ar šo līgumu ieinteresētā puse iedzīvotājus nodrošina ar regulāru, pilnīgu un nepārtrauktu informāciju par vides stāvokli, katru pārkāpumu atlīdzina (atbildība par ekspluatāciju). Preiļu pilsētas pagastam (sādžai) maksā par katru atkritumu tonnu (šaubos, vai vedīs atkritumus, ja par tiem būs jāmaksā).

Alternatīvus izgāztuves izvietojuma variantus nepaspēsim atrisināt, jo tagadējā Preiļu izgāztuve var „eksplozēt“ tuvākajā laikā, tas ir pārvērties par ekoloģiskās krīzes vietu, turklāt projekta izstrāde ieguldīs daudz līdzekļu.

Un noslēgums. Man nav skaidrs, vai V.Smironova kundze dzīvo mājā, kura atrodas zonā, jo apmeklēju vairākas reizes un nespēju, tāpēc aicinu viņu atnākt uz VAK rajona nodaļu uz detalizētām pārrunām.

Valērijs Stūris,
VAK valsts inspektors.

P.S. Gailīšu kolhozs (kopsaimniecība) „varonīgi“ atsakās no atkritumu izgāztuves savā teritorijā, bet pavasarī kolhozs samokšāja soda naudu (apmēram 500 rb.) par pesticīdu izvešanu mežā. Vai nebūtu labāk tos uzglabāt speciālā vietā — izgāztuvē?

Tieši no tiesas zāles — uz jaunu noziegumu

Dēli, kam jāiet cietumā

Šī gada maijā Preiļu tautas tiesa pielika punktu kādai lietai, kas bija ierosināta pret pusaudžu grupu, kas pērnajā gadā ar savu enerģisko nakts dzīvi satrauca gan preiļiešus, gan tuvākās apkaimes iedzīvotājus, gan arī likuma sargātājus.

Šo biezo sējumu, kas saucas „Spriedums“ (bet špati lieta aizņem septiņus biezus sējumus), var lasīt kā detektīvu — proti, gandrīz katrā jaunā rindkopā runa ir par citu noziegumu.

Protams, izpaliek šaušalīgas slepkavības vai milzu apmēra izlaupišanas. Noziegumu mērogi ir citi, un stāsts ir par autoritātiem, drēbēm, naudu, kompotu burkāniem, tītariem, benzīnu, pulksteņiem, mopēdiem, uzgriežņu komplektiem, spoguļiem, grīdas krāsām, importa peldbikšu komplektu, gardīnēm, „Senču“ alu un vēl daudzām un dažādām lietām, kam bijis lemts atrasties vietās, ko brašie jaunekļi nolūkojuši par uzbrukuma objektiem.

Diemžēl šis biežais sējums nerada tādu interesi kā detektīvs, jo jau no pirmās lappuses katrā nozieguma pastrādātājs ir nosaukts vārdā, tā sakot, nav noslēpumainības efekta.

Bez tam lieta nav tik veča, ja ņem vērā, ka tās izmeklēšanai bija vajadzīgs laiks, savukārt maijā notikušās tiesas notiesājumiem, protams, vēl pienācās likumīgais laiks, lai varētu griezties Republikas Augstākajā tiesā.

Bez tam lieta nav tik veča, ja ņem vērā, ka tās izmeklēšanai bija vajadzīgs laiks, savukārt maijā notikušās tiesas notiesājumiem, protams, vēl pienācās likumīgais laiks, lai varētu griezties Republikas Augstākajā tiesā.

Bez tam lieta nav tik veča, ja ņem vērā, ka tās izmeklēšanai bija vajadzīgs laiks, savukārt maijā notikušās tiesas notiesājumiem, protams, vēl pienācās likumīgais laiks, lai varētu griezties Republikas Augstākajā tiesā.

Bez tam lieta nav tik veča, ja ņem vērā, ka tās izmeklēšanai bija vajadzīgs laiks, savukārt maijā notikušās tiesas notiesājumiem, protams, vēl pienācās likumīgais laiks, lai varētu griezties Republikas Augstākajā tiesā.

Nepilngadīgo grupa, kuras sastāva ietilpa Daugavpils iedzīvotājs Andrejs Kargapolovs, Preiļu iedzīvotāji Andris Vrublevisks, Valērijs Podskočevs, Arturs Meirulis, Andrejs Fjodorovs, Viktors Samovlads, Jurijs Jakimovs, Sergejs Jakimovs, kā arī Boriss Tumaševičs un Jurijs Leonovičs, attiecībā uz kuriem iepriekšējā izmeklēšanā krimināllietā pārtraukta sakarā ar to, ka viņi vēl nebija sasnējuši vecumu, no kura var saukt pie kriminālatbildības, un Andrejs Mihailovs, attiecībā pret kuru arī pārtraukta krimināllietā, ierosinot pielietot audzināša rakstura pasākumus, pēc iepriekšējās norunas skaitliskā ziņā dažādu grupu sastāvā laikā no 1990.gada janvāra līdz septembrim Preiļu rajona teritorijā un Daugavpili veica daudzus noziegumus.

12.janvārī A.Kargapolovs, V.Podskočevs un S.Jakimovs no četrām automašīnām „KAMAZ“, kas atradās „Lauktehnikas“ teritorijā, nozaga šoferiem piederošās mantas. Tika apzagtas arī divas citas mašīnas.

7.maijā A.Kargapolovs, A.Vrublevisks, J.Jakimovs grupveidā Košukova ielā uzlauza pagrabu, kur nozaga mopēdu un dažas citas lietas, kas piederēja Z.Špelim, kā arī A.Lauska mopēdu. Nozagtās tika nogādāts pie V.Samovlada, kas mantas noslēpa pagrābā, bet pēc tam mopēdus izjauca, saprotot, ka tie ir zagti. Maijā Kargapolovs, Vrublevisks, Samovlads, J.Jakimovs grupveidā pēc iepriekšējās vienošanās uzlauza kooperatīva „Arka“ garāžu, no kuras nozaga dažādas P.Bricam piederošās lietas, kā arī sabojāja aizdedzes atslēgu.

2.jūnijā Kargapolovs, Vrublevisks un S.Jakimovs nelikumīgi aizdzina A.Kovalim piederošu automašīnu, kā arī nozaga tajā esošās lietas. Bet jau nākošajā naktī, šo pašu grupu papildinājuši ar Samovladu, brauši uzlauza J.Subača garāžu, kur piesavinājās kannu ar benzīnu. Kā vainīgie paskaidroja izmeklēšanā, viņu tālejošie nodomi — aizdzīt mašīnu — nav izdevušies, jo nav spējuši to iedarbināt.

Naktī no 2. uz 3. martu Podskočevs un Samovlads pēc iepriekšējās vienošanās iekļuva pie Preiļu viesnīcas novietotā autobusā un nozaga šofera personīgās lietas.

Vasarā Podskočevs un Fjodorovs, piemērojot atslēgas, iekļuva mājās Košukova ielā 3 pagrābā, kur nozaga dažādus produktus un lietas.

20.augustā Podskočevs, Fjodorovs un B.Tumaševičs Cēsu ielā 5 nozaga 10 tītariņus.

Naktī no 10. uz 11.augustu Meirulis un Fjodorovs nozaga pie mājas atstātu motociklu „Java—350“. 12.augustā Meirulis nozaga mopēdu „Rīga—13“, kas atradās pie Preiļu restorāna. 9.septembrī naktī Meirulis pēc iepriekšējās vienošanās ar S.Jakimovu no automašīnas, kas atradās pie mājas Rēzeknes ielā 30, bagāžas nodalījumā nozaga automobiļa rezerves riteni. Pavisam tajā naktī rezerves riteņus viņi nozaga no četrām mašīnām.

9.augustā Fjodorovs, J.Jakimovs un J.Leonovičs apzaga pagrabu Košukova ielā 8. Nākošās dienas vakarā Fjodorovs atgriezās tajā pašā vietā un vēlreiz apzaga to pašu cietuši.

Janvārī Kargapolovs, Vrublevisks, Podskočevs, S.Jakimovs Riebiņu pagasta Sprindžos ielauzās J.Vaiodei piederošajās mājās, kur nozaga daudz apģērba

un sadzīves priekšmetu. To, ka šīs grupas specializācija ir līdzīga veida nodarbības, šie paši, izņemot S.Jakimovu, pusaudži apliecināja drīzumā at Riebiņu pagasta Bečos uzlauzot V.Caicas māju, kur nozagtas drēbes, mūzikas instrumenti, svētbildes un citi priekšmeti. Pēc tam tika apzagta J.Tormašovas māja, kur daudzas mantas un mēbeles tika ļaunprātīgi iznīcinātas, bet šķūnītis — izjaukts malkai.

Naktī no 8. uz 9.augustu Fjodorovs, J.Jakimovs un J.Leonovičs tirgus laukumā caur logu iekļuva sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienības kioskā, kur izdarīja zādzību.

2.marta naktī Samovlads ar Podskočevu no mājas Viļānu ielā 4 aizdzina automašīnu „Moskvič—412“, kuru, neprasmīgi vadītāmi, sabojāja.

21.maijā Kargapolovs, Vrublevisks, Samovlads un J.Jakimovs aizdzina un sabojāja automašīnu no Preiļu „Lauktehnikas“ teritorijas. Šie paši, kā arī S.Jakimovs 6.jūnijā aizdzina rajona apvienībai „Ražība“ piederošu automašīnu, un pie tās pašas reizes tie paši, bet šoreiz bez J.Jakimova, nozaga mašīnu Daugavpilī, kuru, kad beidzās benzīns, atstāja uz ceļa. Šiem notikumiem pa vidu vēl bija nakts ar vairākām uzlauztām garāžām, no kurām dažādu iemeslu dēļ mašīnas neizdevās aizdzīt.

Nenosaukuši tās mantas, kuras daļēji vai pilnībā tika atgrieztas cietušajiem, vai arī atmaksātas naudas. Pārāk daudz vietas aizņemt arī to summu uzskaitījums, ko cietušie piedzen no vainīgajiem un ko nāksies samaksāt viņu vecākiem. Katram no pusaudžiem par viņu nodarīto tika piemēroti vairāki kriminālkodeksa pantī ar dažādiem soda termiņiem. Tiesa uzskatīja, ka Kargapolovs veicis visvairāk noziegumu. Nosakot sodu Meirulim un Fjodorovam, tiesa ņēma vērā arī to, ka viņi jau agrāk bijuši sodīti, Meirulis bez tam — divreiz. Nosakot sodu Vrubleviskam, Podskočevam, Samovladam, J. un S.Jakimoviem, tiesa ņēma vērā, ka viņi agrāk nav sodīti.

A.Kargapolovam brīvības atņemšana uz trijiem gadiem un sešiem mēnešiem. Andrim Vrubleviskam, Valērijam Podskočevam — uz trijiem gadiem, soda izciešanu atliekot uz diviem gadiem. Arturam Meirulim četri gadi jāpavada vispārējā tipa audzināšanas un darba kolonijā. Šādā pat kolonijā trīs gadi un seši mēneši jāpavada Andrejam Fjodorovam. Viktors Samovlads notiesāts ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem sešiem mēnešiem, soda izciešanu atliekot uz diviem gadiem. Jurijam Jakimovam nopelnīti trīs gadi brīvības atņemšanas, soda izciešanu atliekot uz diviem gadiem. Sergejam Jakimovam — divi gadi, soda izciešanu atliekot uz gadu un sešiem mēnešiem.

Preiļu zēni Valērijs, Arturs, Andrejs, Viktors un Jurijs ir dzimuši 1974., Andris — 1973., Sergejs — 1976.gadā...

Vai tiesa radīja dziļu dvēseles satricinājumu, smagu pārdzīvojumu, nu, vismaz vainas apziņu?

Otrajā tiesas dienā (vispār tiesa ilga nedēļu) Jurijs Leonovičs un Sergejs Jakimovs devās uz savu skolu, uz Preiļu 2.vidusskolu. Šeit viņi metās klasēs, ar necenzētiem vārdiem zāķādami skolotājus, ālejš un daudzjās skolā tā, ka nācās pārtraukt mācības. Pret abiem „brauļiem“ šo izdarību rezultātā ierosināta jauna krimināllietā. Sekos tiesa. Bet iespējams, ka vispirms viņus nāksies arestēt, jo labprātīgi neierodas pie izmeklētāja sniegt liecības.

Mēs daudz sarunājāties ar nepilngadīgo lietu inspekcijas vecāko inspektori, milicijas majori Elmu Aksjonovu.

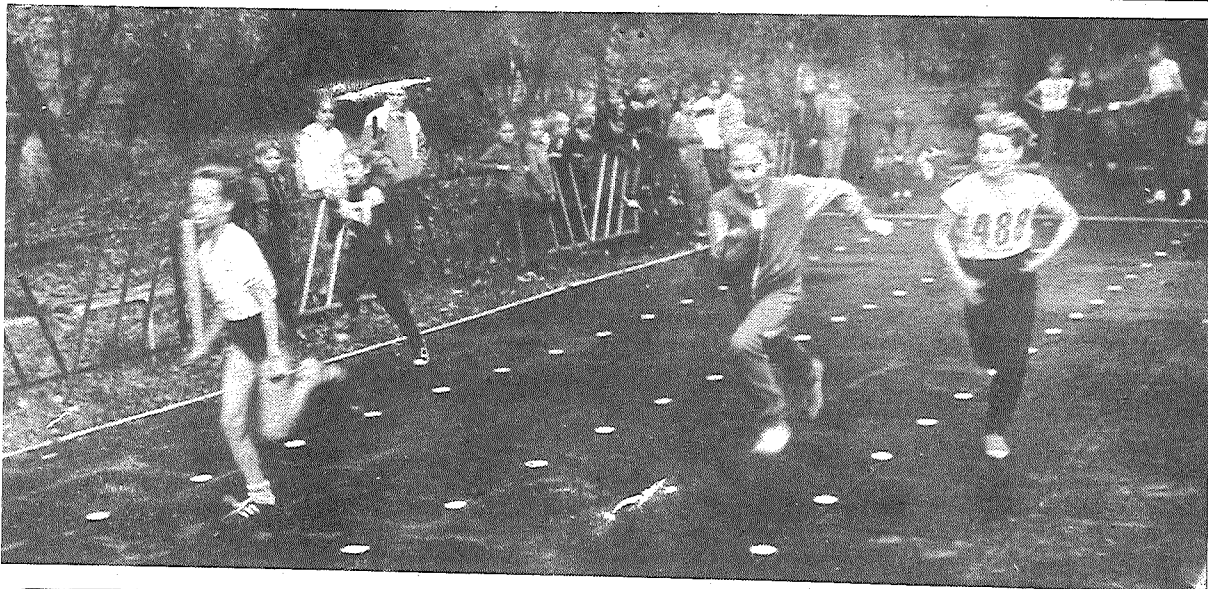
— Viņu likumpārkāpumi ir sākušies faktiski kopš bērnudārza vecuma. Par nelabvēlīgu uzskatāma ģimene, no kuras nāk Sergejs un Jurijs Jakimovi un viņu pusbrālis Andrejs Kargapolovs. Par pārējām ģimenēm to gluži nevarētu teikt, — stāstīja Elma Aksjonova.

— Huligāniskas izdarības viņiem nāca līdzī visus skolas gadus. Pērnā gada sākumā pēkšņi uz pāris nedēļām „iestājās klusums“, viņi pazuda no mūsu redzesloka. Izrādījās, ka viņi „ierīkojušies“ vienā no mājām Sprindžos tās saimnieka prombūtnes laikā. Iekārtojuši „sporta bāzi“. Saimnieks gan neprata novērtēt, ka viņa pie sienas ar milzīgām naglām pienaglotais divāns ir domāts boksa treniņiem un ka galdam nozagētas kājas, lai pievērstos citai „sportšanai“. (Lieta par šo māju vēlāk figūrēja tiesā.) Bet milicijas iekaušanās huligānu „sporta dzīvē“ viņus apvainoja tik ļoti, ka brauļi nolēma atbēties ar enerģisku rīcību, — sekoja visi daudzie noziegumi. Sevišķi viņi satricinājās, kad neizdevās iedarbināt kādu zagtu mopēdu. Viņi to sadedzināja. Tiesā gan izdevās no tā izlocties, apgalvojot, ka mopēds nejausi aizdedzies no atmuguriski pār plecu meste degoša sērķociņa. Noticēsim mēs arī tam, kā to darīja tiesa.

Vai mēs esam droši, ka šo pusaudžu dzīvē nu iestāsies pagrieziena? Nezinu, nezinu. Daudzi no viņiem tagad strādā. Varbūt izdosies sastapties ar cilvēkiem, kas šos puišus ieinteresēs... dzīvot.

Līvija Rancāne

SPORTA KLUBS "CERĪBA" INFORMĒ

Vieglatlētika

Preiļos notika Latgales rajonu skolēnu sacensības, kurās bez mājiniekiem piedalījās arī viesi no Jēkabpils, Krāslavas un Daugavpils. Ļoti veiksmīgi startēja Daugavpils rajona pārstāvis Andrejs Ignatjevs — viņa kontā trīs pirmās vietas. No mūsu rajona pārstāviem divreiz uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena nostājās Raimonds Levko (Priekuļi) un Dace Dūdiņa (Aglonas internātskola).

„Ogres balvu” izcīnā veiksmīgi piedalījās sporta kluba „Cerība” skrējēji un soļotāji, kuriem šī izcīņa vienlaikus bija Lielās soļotāju balvas 12.kārtas sacensības. Sevišķi jāuzteic Galēnu deviņgadīgās skolas skolotāja Jāņa Upenieka audzēkņi.

Visjaunākajā grupā meitenēm 2 kilometru distancē uzvarēja Evita Erte, tikai par 4 sekundēm apsteidzot savu skolasbiedrini Inetu Domuļevu. Jaunākajā vecuma grupā Evitas māsa Kristīne 2 kilometru soļojumā ierindojās 3.vietā, priekšā palaižot divas Penzas sportistes, kuras savos 13 gados jau lepojas ar meistarkandidāta tituliem. Šinī distancē leva Briška eguva 6.vietu.

Zēniem jaunākajā vecuma grupā 3 kilometru distancē 2. un 3.vietā ierindojās Raitis Tomāns un Gaitis Straujups. Līvānietis Vjačeslavs Grigorjevs 5 kilometru veica 22 minūtēs 43 sekundēs un uzvarēja. Tikpat garas distancē veikšanai Gunāram Mīkulim vajadzēja 26 minūtes 25 sekundēs. Rezultātā — uzvara veterānu konkurencē.

Dubultuzvaru 10 kilometru skrējienā junioriem izcīnīja Normunds Ivzāns un Ivars Zeltiņš, kuri sasniedza personiskos rekordus, attiecīgi 32 minūtes un 45 sekundes un 32 minūtes un 57 sekundes. Divdesmit kilometru skrējienā vīriešiem Ivars Gurgāns un Leonīds Valdonis izcīnīja 3. un 5.vietu un arī ar personīgajiem rekordiem — 1 stunda 10 minūtes 14 sekundes un 1 stunda

10 minūtes 35 sekundes.

Basketbols

Trenera Gunta Endzeļa audzēkņi (1980.g.) piedalījās mākslinieka Jāņa Anmaņa dāvētā kausa izcīņā. Sacensības notika Gulbenē. Līvānu basketbolisti pieveica laukuma saimniekus — 47:31, Ventspili — 51:39, bet zaudēja Valda Valtera basketbola skolai — 50:52.

Sākušās republikas jaunatnes sporta centra sacensības. Pirmajās spēlēs Līvānu komandas uzvarēja Bauskas pārstāvjus. „B” vecuma grupā zēni — 52:45, meitenes — 60:46. „D—I” vecuma grupā zēni vispirms ar 68:13 pārspēja Bausku, bet pēc tam arī Iecavu — 53:26.

Futbols

Lauku sporta biedrības „Vārpa” čempionāta turpinājumā sporta kluba komanda ar 2:1 uzvarēja Ludzu, bet Līvānu „Kristāls” ar 1:6 zaudēja Jelgavas RAF.

Imants Babris, sporta kluba „Cerība” priekšsēdētājs

Attēlos: Preiļu 2.vidusskolas stadionā, kur notika Latgales rajonu skolēnu draudzības sacensības vieglatlētikā, spraigi ritēja cīņas skriešanas disciplīnās; Lidiņa Dudkina (centrā) uzvarēja šķēpa mešanas sacensībās, bet lodes grūšanā bija otrā; Preiļu 1.vidusskolas sportists Raivis Bekešs (centrā) trenējas ūdensslēpošanā. Piedalījās un uzvarēja 60 metru skrējienā.

Jāņa Silicka foto

Dambrete — pa pastu

Atkal pagājis gads, atkal — apkopoti ikgadējā korespondencdambretes cikla rezultāti. Preiļu rajona dambretes spēles entuziasti visai kuplā skaitā piedalījās dažādos turnīros. Tiesa gan — ne ar sevišķiem panākumiem, lielākoties ieņemot vietas tabulu vidusdaļā.

Vienīgais izņēmums ir Līvānu skolnieks, pirmās sporta klases dambretists M.Antonevičs. Viņš 28 partijās guva 18,5 punktus (desmit uzvaras, viens zaudējums) un pārliecinoši izcīnīja 1.vietu, par 1,5 punktiem pārspējot meistarkandidāta normatīvu. Bez tam viņš atkārtoti iekļuva lauku sporta biedrības „Vārpa” individuālā čempionāta fināl-

sacensībās, kuras sāksies 1.novembrī.

Latvijas Dambretes federācijas korespondencdambretes komiteja organizē visu sporta klašu pārstāvju un iesācēju kvalifikācijas turnīrus 64 lauciņu un starptautiskajā dambretē. Lai piedalītos, jāiesūta: pieteikums, klasifikācijas izziņa par sporta klasi, kā arī dalības maksa — 8 rbļ., norādot iesniegumā pasta kvīts numuru un nosūtīšanas datumu. Dalības maksa jānosūta pēc šādas adreses: norēķinu konts Nr.000609416, Latvijas dzīvokļu un komunālās saimniecības un sociālās attīstības bankas Rīgas pilsētas norēķinu operāciju pārvaldē. Iesniegumi jānosūta: 226098, Rīga — centrs, a.k.55, KDK.

R.Tomass,

Latvijas Dambretes federācijas loceklis

Televīzija

Otrdiena, 8.oktobris

LATVIJAS TV I

17.00 CNN.
18.00 Šodien.
18.10 Bērniem. „Trīs tēva padomi”.
18.35 Mult.filma.
18.45 „Toronto vasaras atbalsis”. 1.raidiņums.
19.20 Arēna.
19.35 Ziņas (krievu val.).
20.00 Bērniem. „Kraukļa krājumi”.
20.15 Lūdzu vārdu!
20.30 Panorāma.
21.05 „Kinovakars”. Kinožurnāli. Dok.filma „Dūmu dejas debesīm”. Mākslas filma „Ievas Paradīzes dārzs”.
23.30 Nakts ziņas.

PSRS CT I

18.10 Aizrautīgu cilvēku pasaulē.
18.25 Bloknots.
18.30 TZD.
18.45 Politiskie dialogi.
19.25 Itālijas mākslas filma „Divi brāji”. 1.sērija.
21.00 Informatīvā programma.
21.40 Kinoserpentīns.
22.20 Biržas ziņas.
22.35 Parlamenta dienasgrāmata.
22.50 Muzikālā prognoze.
23.15 TZD.
23.30 Dok.filma „Dzintara istaba. Kādas leģendas gals”.
0.45 Sarunas ar biskapu V.Rodzjanko. 9.raidiņums.
1.05 Mākslas filma „Divi brāji”. 1.sērija.
2.45 Estrādes programma.

KRIEVIJAS TV KANĀLS PSRS CT II

17.00 Dok.filma „Osta”.
17.10 Sadraudzība.
18.10 Dzīvnieku pasaulē.
19.00 Krievijas parlamenta vēstnesis.

LATVIJAS TV II

19.15 Kristīgā programma.
19.45 „Dzīves deģa”. Baleta miniatūras.
***
20.00 Vēstis.
20.20 Labu nakti, mazuļi!
20.35 Savs viedoklis.
20.50 Dok.filma.
21.40 A.Ivaščenko un G.Vasiljeva autorkoncerts.
22.25 Atklātība pret atklātību.
23.00 Vēstis.
23.20 Dok.filma „Nenovecojiet bez manis!”. Par Dž. Lenonu.

Trešdiena, 9.oktobris

LATVIJAS TV I

9.00 Savai zemītei.
9.45 Anna Brigadere.
10.30 Mācīsimies svešvalodas!
11.10 Mākslas filma „Ievas Paradīzes dārzs”.
17.00 CNN.

Latgales TV programma

Otrdiena, 8.oktobris

20.50 Reklāma un sludinājumi.
21.00 Latgales ziņas.
21.30 Latgales ziņas krievu valodā.

Ceturtdiena, 10.oktobris

21.10 Latgales ziņas.
21.40 Latgales ziņas krievu valodā.
22.00 „Arī skatuve ir zeme...”. Latgales amatierjauno sezonu uzsākot.

18.00 Šodien.

18.10 Koncertfilma „Kokle”.
18.30 TV pastāvīgā komisija.
19.20 Mērnieku laiki.
19.35 Ziņas (krievu val.).
20.00 Ekrāns bērniem.
20.30 Panorāma.
21.05 Ex libris.
22.00 Dok.filma „Jānis Mediņš”.
22.30 „LIFC”.
23.30 Nakts ziņas.

PSRS CT I

6.30 Rīts.
9.05 Kopā ar čempioniem.
9.20 Bērnu muzikālais klubs.
10.05 Mākslas filma „Divi brāji”. 2.sērija.
11.50 A.Goršunova koncerts.
12.00 TZD.
12.10 Ceļš uz pasaules tirgu.
12.40 Dok.filma „Dzintara istaba. Kādas leģendas gals”.
15.00 TZD.
15.15 Mākslas filma „Lietus svešā pilsētā”. 2.sērija.
16.20 Dok.filma.
16.45 Aizrautīgu cilvēku pasaule.
17.00 Stunda bērniem.
18.00 Biržas pilots.
18.10 TZD.
18.25 Bloknots.
18.30 Planēta.
19.15 Mākslas filma „Divi brāji”. 2.sērija.
21.00 Informatīvā programma.
21.40 Dok.filma „Aleksejs”. 1. un 2.sērija.
23.35 Karjeras ābece.
23.50 TZD.
0.05 Mūzika un mode.
1.05 Mākslas filma „Divi brāji”. 2.sērija.
2.45 Baleta vakars.

KRIEVIJAS TV KANĀLS PSRS CT II

8.00 Rita vingrošana.
8.15 Vācu valoda.
9.15 Ādama Smita naudas pasaule.
9.55 I.Savinas autorprogrammas.
10.30 Avoti.
11.00 Atklātība pret atklātību.
11.30 Dok.filma „Kur ir Gulbju karaliste?”
12.20 Islama atgriešanās.
12.55 Mākslas filma „Konfliktsituācija”. 2.sērija.
14.00 Sadraudzība.
15.00 Objektīvs.
17.00 Muzikālais abonements.
18.00 Mult.filma.
18.25 Kolāža.
18.30 Pasaules meistarsacīkstes mākslas vingrošanā.
20.00 Vēstis.
20.20 Labu nakti, mazuļi!

LATVIJAS TV II

20.35 Situācija (krievu val.).
21.20 Dok.filma „Balsis”.
***
21.30 KPFSR Augstākās Padomes sesija.
22.00 Bez retušas.
23.00 Vēstis.
23.20 Filā Donahjū programma.
0.10 Tikšanās ar J.Jevstignejevu.

Piektdiena, 11.oktobris

22.10 „Tēva sēta”. Lauku sētas: cilvēki, likteņi.

Sestdiena, 12.oktobris

20.35 Starptautiskais akordeona mūzikas festivāls Daugavpilī.
21.00 Latgales ziņas.
21.20 Latgales ziņas krievu valodā.
21.40 Starptautiskais akordeona mūzikas festivāls Daugavpilī.

GAIVENĀIS REDAKTORS PĒTERIS PIZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950.gada 29.marta, otrdienās un ceturtdienās. Dibinātājs un izdevējs — apgāds „Avīze”, Rīga, K.Barona ielā 2. Reģistrācijas apliecība Nr.0091.
Redakcijas adrese: 225250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Tālrunis 22385.
Datortālrunis: Iespiests ražošanas apvienības „LITTA” Daugavpils tipogrāfijā, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums: 1.novaciņa iespiedēkšnes. Melniens latviešu izdevumam 9172, krievu — 3280.

Pasūtījuma indekss 68169.

Ko stāsta Jersikas pilskalns

Turpinās arheologu pētījumi senajā
latgaļu galvaspilsētā

Pilskalni — šī īpatnējā seno dzīvesvietu grupa — sastopami visā Latvijā. To skaits sniedzas vairākos simtos. „Pilskalns” apzīmē kalnu, uz kura senatnē, spēcīgu nocietinājumu ietvertas, pacēlušās dzīvojamās un saimniecības ēkas. Katra pilskalna — gan arheologu pētītā, gan vēl nepētītā — kultūras slānis ietver savu senās Latvijas iedzīvotāju dzīves stāstu. Jersikas pilskalna vārdam ir īpašs skanējums — tas bija latgaļu valsts centrs. Uz trīspadsmitā gadsimta robežas Jersika bijusi lielākā un spēcīgākā valstiņa visā Latvijas teritorijā. Tās valdījumi sniedzās pāri Aiviekstei līdz par Gaujai, apvienojot deviņus novadus, tai skaitā arī lielāko daļu tagadējā Preiļu rajona teritorijas.

Pirmos izrakumus pilskalnā organizēja Pieminekļu Valde 1939.gadā profesora Fr.Baloža vadībā. Pilskalnā tika izraktas trīs tranšejas, no kurām viena gājusi pāri visam kalnam. Kultūras slāni konstatētas vairākas guļkoku celtnu paliekas ar krāsniem un pavardiem un guļkoku konstrukcijā būvētu nocietinājumu paliekas. Fr.Balodis secinājis, ka Jersikas pilskalns bijis apdzīvots jau pirms nopietnākas kalna nocietināšanas darbiem — pret dienvidiem vērstajā slīpajā Daugavas krastā atrastas senlietas (bronzas bultas gals, kroma naži, kasikļi, bultu gali, akmens cirvja fragmenti un keramika), kas attiecināmas uz agro metālu periodu, t.i., uz laiku vēl pirms mūsu ēras.

1939.gadā izrakumos pilskalnā iegūtas 2133 senlietas, neskaitot trauku lauskas un dzīvnieku kaulus. Fr.Balodis Jersikā saskata „izcilu galvaspilsētu, ne provinces centru, izcilu kultūras un varas centru, kam latviešu tautas dzīvē piederējusi daudz lielākā, arī politiska loma nekā Dignājai un vēl daudziem mūsu pilskalniem.”

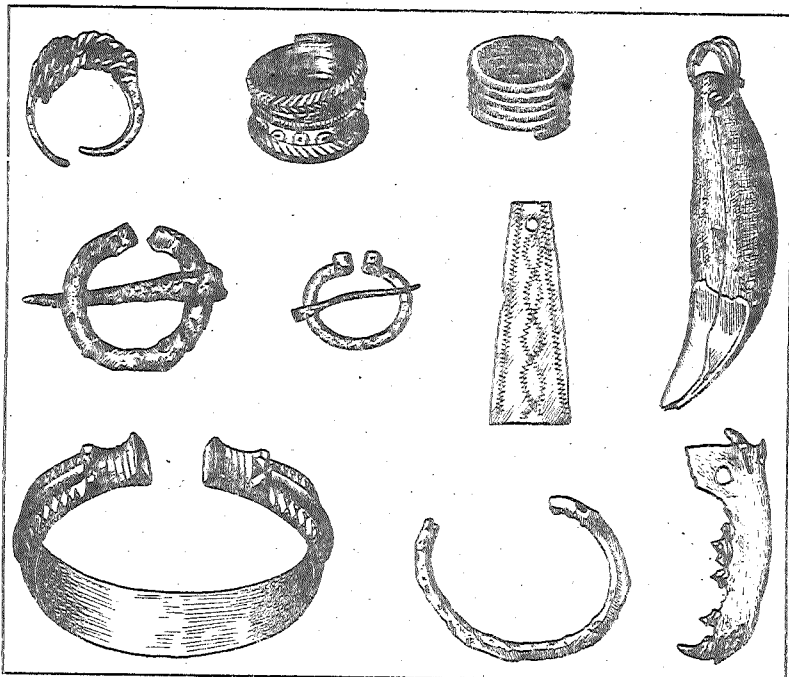
Pēc nedaudz vairāk kā piecdesmit gadiem arheoloģiskie pētījumi Jersikā ir atsākušies. Jau otro vasaru pilskalnā strādāja Latvijas Zinātņu akadēmijas Latvijas Vēstures institūta arheologi, meklējot liecības par hronikas aprakstīto Jersikas valsts „galvaspilsētu” varenumu. Pēdējo divu gadu izrakumi norisinājās pilskalna R malā 350 kvadrātmetru lielā platībā.

Jersikas pilij un tās varenībai liktenīgi bija 1209. un 1214.gadi, kad, kā stāsta hronikas, bīskapa ļaudis pili pamatīgi nodedzināja, izlaupija un daudzus pils iedzīvotājus noslepavoja. Pilskalnu stipri postījušas arī 1.pasaules kara tranšejas. Šo iemeslu dēļ dzīvojamo, saimniecības ēku, kā arī nocietinājumu saglabāšanās pakāpe Jersikā visumā ir diezgan vāja. Celtnu robežas nosakāmas pagrūti, tās precizēt palīdz kultūras slāņa nokrāsa, atradumu koncentrācija un apkures pastāvēšana.

Pētījumi pilskalna R nogāze apstiprināja Fr.Baloža secinājumu, ka kalns bijis apdzīvots vēl pirms kalna pamatīgas nocietināšanas un kalna nogāzes pārveidošanas darbiem. Sākotnējā R nogāze bijusi apmēram par 2,5 m zemāka par tagadējo. Šajā līmenī atsegts 20—25 cm biezs intensīvi melns kultūras slānis, kas virs 10—15 cm biezas pelēkas smilts slāņa klāj kalna sākotnējo virsmu. Šajā slāni atrastas bezripas trauku lauskas (apmestā un gludā keramika) un bronzas važiņas fragmenti. Šādas važiņas datējamas ar 9.gs. Tādējādi šajā gadsimtā varētu būt veikti pirmie pilskalna vaļņa izveidošanas darbi. Vispirms nogāze nolīdzināta, uzklājot 10—20 cm biezu māla kārtu. Pēc tam nogāze uzpildīta ar 0,7 m biezu un līdz 2 m platu māla slāni, kas vēlāk papildināts ar mālu pildītām kamerveida izbūvēm — tā nogāze pilskalna apdzīvotības laikā gan paplašināta, gan paaugstināta, radot spēcīgu līdz 6 m platu aizsargvalni, uz kura, kā rāda 1939.g. pētījumi Daugavas pusē, bijuši koka guļbūves tehnikā celti nocietinājumi. No iekšpuses šādiem nocietinājumiem pieslēdzās dzīvojamās un saimniecības ēkas. Izrakumu gaitā vaļņa iekšpusē atsegta degušu baļķu, acimredzot celtnu sienu un grīdas paliekas, un māla klona paliekas. Pilskalna R nogāzes vaļņa iekšpuses daļa vēl nav izpētīta pilnīgi, līdz pamatzemei, tāpēc atsegtās konstrukcijas patreizējā brīdī nav viennozīmīgi iztulkojamas.

Apmēram 6 m attālumā no vaļņa 85 cm dziļumā atsegts celnes stūris 2,3x0,8 m liels. To iezīmē pārogļojušās baļķa paliekas. Celne bijusi būvēta guļbūves tehnikā, tās pamatus veidoja granitakmeņi. Precīzi celnes izmēri nebija nosakāmi — tā pilnīgi nodedzusi. Celnes apkurināšanai izmantota akmens krāvuma krāsns. Celnes vietā atrastas vairākas rotas — aproces, gredzeni, vērpjamās vārpstas skriemeliši u.c. senlietas, kas datējas ar 12.gs.

A.Vilcāne,
Jersikas ekspedīcijas vadītāja vietniece

Jersikas pilskalnā atrastās senlietas

Kad mēs kļūsim kulturāla sabiedrība? Palikt materiāli bagātiem un kļūt nabagiem var ļoti ātri, bet cik ilgam laikam jāpauz, lai atveseļotos garīgi? Ak, ja tas būtu tik vienkārši, kā nomainīt nevajadzīgos pieminekļus un izkārtnes! Ar kaunu esam apzīmogojuši riebiņo pagātni, izvirzījuši sev gaišākus mērķus, gribam atgriezties no maitājošajiem uzslāņojumiem, bet visnetīrākās lupatas — lamuvārdus — velkam līdzī.

Man ir kauns ar mazo dēlenu kādu laiku uzturēties starp viena cienijama uzņēmuma cienijamiem mehanizatoriem. Sanāca pulkā veterāni, kuru mati sākuši sudrabeties, un jaunie iesācēji, sāka sarunas. Par ko? Grūti bija apjaust: ja pieminēja kādu skrūvi, tad līdzās piesauca sievītes populāras uzvedības apzīmējumu, ja minēja par bultu, tad tūlīt tika nosaukts attiecīgs orgāns... Un tā bez gala. Pārsteidzošākas vēl tas, ka šī saruna ritēja vienlaicīgi arī divās tautu valodās — mūsu valsts un krievu. Dēls brīnījās:

— Ja latviešu onkuļi grib lamāties, tad kāpēc ne latviski?

— Laikam, nav pienācīgu vārdus. Varbūt nezina.

Tad varbūt jāgriežas valodas komisijā, lai steidzamā kārtā izdomā sulīgus vietējos lamu vār-

dus, ja bez tādiem nevar iztikt. Kāpēc mums vienā putrā jājauc divas valodas?

Satikšanās ar sabiedrības „augstāko slāni” — mehanizatoriem — nepalika bez pēdām: mantinieks veikli bija iemācījies raksturīgākos izteicienus un nē-mās atkārtot. Droši vien skolā

Replika ar iemeslu

KĀDĀ VALODĀ?

dzimtās valodas stundās ārkārtīgi grūti panākt tādu sekmiņu. Augs un aizvien papildinās šo rupjo izteicienu krājumu, jo tas taču dzirdams visapkārt. Ja varam ticēt literatūras klasiķiem, tad senāk jaunatne, kad pulcējusies vakaros bariņos sēdēt uz soliņiem, runājusi pavisam ko citu. Tagad uz soliņiem Preiļu centrā, zem daudzstāvu namu logiem līdz vēlai naktij tiek spriests par „tādu un tādu māti”, ar pušiem blakām smēķēdamas sež meitenes, droši vien centīgi sagatavojušas mājas uzdevumus tajā pat dzimtajā valodā, bet nepavisam nelien kabatā pēc „skaista” vārdu. Un vai tad tik lielā godā jauniešu vidū anatomija, ka par to jārunā vienā

laidā, agrāk, tie, kas to studēja, lietoja latīņu valodu, lai apkārtējiem „ausis nenovīst”.

Šis sirsnīgās un tēlainās sarunas bieži ievēlās pāri pusnaktij, kaut kur augststāvā atveras logs un kādas mātes uzstājīgā balss noskan pa visu apkārtni:

— Inga, ej mājās!

Varbūt varēja agrāk pakliegt, varbūt meitenei austiņas, skaties, pavisam noļukušas? Bet varbūt tik stipri norūdītas, ka vēl ne to spēj izturēt.

Izaugs šie mūsu bērniņi un pēc savas līdzības mācīs savu maiņu. Lai gan, iespējams, progresa ceļi tomēr iezīmējušies. Šīs skolu jaunatnes tēvi savā laikā uz žoģiem rakstīja vārdus ar trim vai sešiem burtiem, bet tagad jaunatne gājusi tālāk — uz noliktavu sienām, parka vārtiem atstāj piemiņas saviem miļiem — ansambļim „Depesche Mode”, Viktoram Cojam... Dīvains veids un piedienīgas vietas!

Mana nabaga valoda! Kad ļaudis izdomāja lietu un parādību vārdus, domāja: tie būs poētiskām jūtu izpaušmēm, bet šie tiks glābāmi slēptuvē ar uzrakstu: „Turī mēli aiz zobiem!” Bet mēs visu esam saģāzuši vienā čupā, ejam, spļaudamies un izgrūžam tādas patiesības, no kurām sametās nelabi.

A.Rancāns

Patikams pārsteigums un labākā dāvana tavim tuviniekam un draugiem — 1992. gada abonements uz laikrakstu

Indekss 68110.
Abonēšanas maksa
1 mēnesim — 4,77 rbl.
3 mēnešiem — 14,31 rbl.
6 mēnešiem — 28,62 rbl.
12 mēnešiem — 52,00 rbl.

ATMODA atpūtai

Viena eksemplāra cena mazumtirzniecībā būs 1,30 rbl.

Pērķ
svaigu cūkgaļu. Cena 14 rbl. par kilogramu. Zvanīt Jēkabpils 30910.

Republikāniskais projektēšanas un māju celtniecības trests maina

jaunus kāpurķēžu ekskavatorus EO 3211, traktoros MTZ—80 ar plaumšašinu K—78M, traktoros T—16 ar pašizkrāvējkasti un traktoru K—700 ar piekabi IPTS—12 pret zāgmateriāliem vai skuju koku zāgbaļķiem.

Kontakttelefons: Līvāni 44858 no plkst.8.00 līdz 10.00.

Silajānu kapsētā šī gada 12.oktobrī plkst.16.00 tiek rīkots SVECĪŠU VAKARS.

Bijušā Preiļu dekāna A.Budžes jaunā adrese ir: 228772, Balvu rajonā, Tilža, Raiņa ielā 21. Tālrunis 56312.

Cilvēki, atsedziet galvas, Druvas, nolieciet vārpas, No dzīves ir aizgājis cilvēks, Zemes arājs, sējējs un plāvējs. Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, no Broslava BRAMAŅA uz mūžu atvadoties. Kolhoza „Vārkava” 2. iecirkņa mehanizatoru kolektīvs

No tevis, māmuliņ, vēl staros spoža gaisma, To kapu velēnām un smiltīm neaizbērt. V.Rūja Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ritai Volontei, no MĀTES uz mūžu atvadoties. Sekcijas kaimiņi

Runājiet ar mani klusi, Saudzīgāk kā citu dienu, Sodien sirds man palikusi Smagāka par sāpi vienu. Skumju brīdī esam kopā ar Ritu Volonti, MĀTI smiltājā izvadot. Grāmatveidības darbinieki

Pats labākais, kas dots mums, — tā ir māte. Par viņas sirdi dāsnāks nav nekā, Vien māte sirdsdevību apliecina Tāpat kā sauli apliecina stars. Ā.Elksne Izsakām dziļu līdzjūtību Marijai Lazdānei, MĀMIŅU smiltājā izvadot. Kolhoza „Dubna” kolektīvs

Pārdod

1986.g. izlaiduma ZAZ 968M un „Voshod 2M”. Tālrunis 23549.

Maina

divistabu dzīvokli (istabas izolētas, lodžija) pret trīs vai četrus istabu dzīvokli ar piemaksu. Vīsi Preiļos. Tālrunis 22497.

Dažādi

Pazaudēts maks ar dokumentiem uz T.Timofejeva vārda. Pret atlīdzību lūdzu zvanīt 22818.

Tumša paliek lauku sēta, Klusa paliek istabīņa. Aplūsuši tēva soļi, Nava tēva padomiņa. Sāpju brīdī esam kopā ar Pēteri Zeili, TĒVU smiltājā pavadot. Preiļu RRA „Ražība” kolektīvs

Kā putna kļiedziens vēlos rudens vējos Var izgaist mūžs. Salas deviņgadīgās skolas kolektīvs izsaka līdzjūtību Govenfai un Jānim Briciem, VIRU un TĒVU mūžībā aizvadot.

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī, Par avotu, kur mūžam spēkus smelt. Izsakām dziļu līdzjūtību Mārim Pastaram, izvadot TĒVU smiltājā. Preiļu RRA „Ražība” kolektīvs

Pār tavu dzīvi mūža vakars klājies, Miers auklēs rokas, darbā gurušās. H.Heislers Izsakām līdzjūtību Teklas Stanislava m. IVULES piederīgajiem, viņu zemes klēpī guldot. Kolhoza „Dzintars” kolektīvs

Es būšu, mans bērns, tavās siltajās acīs un klusajos vārdos, ko sacīsi tu... P.Vilips Skumstam kopā ar Mariju Lazdāni, MĀMIŅU smiltājā izvadot. Kantora darbinieki

Skumju brīdī esam kopā ar Ivetu un Inesi Šakalēm, no MĀSIŅAS atvadoties. Klasesbiedri un audzinātāja